

HISTOCRYPTO

Welke historische term hebben deze figuren gemeen?

Stuur het antwoord vóór 2 maart 2016 naar redactie@vgnkleio.nl. Het antwoord op de Histocrypto uit Kleio 7 was: Balthasar Gerards. Maar één persoon wist het antwoord, dat is Henriëtte Postema uit Ter Apel. Zij krijgt de boekenbon van 20 euro. Gefeliciteerd!

MONSTRUM

De lente lonkt en voor je het weet is het alweer mei en maakt het piepende geluid van gympen op linoleumvloeren plaats voor de magische stilte van het eindexamen. In de gymzaal buigen de examenkandidaten zich dan over een examen geschiedenis dat voor het vwo nog steeds diepgang mist. En ondertussen vliegt havo 4 als een razende roeland door de tijdvakken.

Toen mijn vrouw me tijdens het avondeten eens vroeg naar de werking van dat relatief nieuwe examen, merkte ik dat ik verdwaalde in een eigenaardig jargon. Ik sprak over domeinen, oriëntatiekennis, tijdvakken, kenmerkende aspecten, historische contexten, beschrijvende teksten en verplichte voorbeelden. En oh ja, pas op, die tien tijdvakken veranderen weer in vijf historische periodes op het centrale examen. En trouwens, even opletten, want de jaartallen die tussen haakjes bij de voorbeelden staan – zoals 1975 bij de burgeroorlog in Angola – hoeft je niet te kennen, maar de jaartallen in de beschrijvende teksten wel, zoals 1964 bij de Tonkinresolutie.

U begrijpt, des te meer ik het nieuwe examen toelichtte, des te onduidelijker ik voor mijn toehoorder werd. Ik hoorde mezelf boven de aardappelen zeggen: 'Ja, dus tijdvak 6, dat van regenten en vorsten, komt terug in zowel de historische context over de Republiek, maar ook in die van de Verlichting natuurlijk, net zoals de kenmerkende aspecten die daarbij horen.'

'Het examen is voor het vwo nog steeds te oppervlakkig en voor de havist een vervelende, verwarrende haastklus geworden'

Toen het pilot-examen over slechts de tijdvakken en kenmerkende aspecten te simpel bleek voor de vwo'ers, werden er vier clusters uit de hoge hoed getoverd. Maar gaven die historische contexten diepgang? Nee dus. Het is voor het vwo nog steeds te oppervlakkig en voor de havist is het school- en centrale examen een vervelende, verwarrende haastklus geworden. Alle goede bedoelingen ten spijt, het examen is een monstrem.

Hoe kan het CvTE veronderstellen dat drie in plaats van vier historische contexten het verschil van één leerjaar tussen havo en vwo kan compenseren? Het havocurriculum lijkt soms meer geschikt voor de vwo-leerling die de stof van tien tijdvakken en drie historische contexten in twee jaar misschien nog kan behappen. En de havoleerling raakt vooral gefrustreerd, want de haastige spoed resulteert erin dat hij geen vat krijgt op de geschiedenis. En echt tijd voor leuke projecten is er simpelweg niet.

Ondertussen leer ik mijn vwo-leerlingen een trucje waarin de kenmerkende aspecten, de beschrijvende teksten en de voorbeelden centraal staan. Zij hoeven 17 mei niet te zweten in de gymzaal. En dat is jammer. ■

Wil je op deze column reageren? Mail naar maarmeneer@gmail.com.

Jelte Posthumus woont in Groningen en is docent geschiedenis aan de CSG Liudger in Drachten. Hij schrijft al jaren over het onderwijs. Daarnaast is hij radiopresentator voor Glasnost, een Gronings radioprogramma over kunst en cultuur. Ook is hij muzikant en filmfiefhebber.

